

29.7.79
olv. v. m. s.

ABONAMENTUL:

PE AN 3 COR. 20 FIL.
n¹/₂ n 1 " 60 "
n¹/₄ n " 90 "

IN STREINĂTATE:

PE AN 6 FRANCI.
n¹/₂ n 3 "Numeri singuratici se
vind în Cluj cu 5 fileri,
într'alte locuri cu 6 fil.

RĂVAȘUL

INSERTIUNILE SE
PLĂTESC DUPĂ MĂ-
RIMEA LOCULUI CE
OCUPĂ; FIE-CARE
cm. □ COSTĂ ODA
10 FIL. DE 2 ORI
8 FIL. DE 3 ȘI MAI
MULTE ORI 6 FIL.
ADRESA:
"RĂVAȘUL"
1003 - BOLOZSVAR
JÓKA-UTCSA 6.

Redactor resp.: BASIL MOLDOVANU.

APARE ÎN FIE-CARE SÂMBĂȚĂ.

Proprietar editor: Dr. E. DAIANU.

Două pastorale.

Atotputernicia dumnezească în marii noștri episcopi nu s'a deșertat și milostivul Dumnezeu ne-a dat pe un *Dr. Radu* și *Dr. Hossu*. Glasul lor străbate ca și clopotele alor două catedrale, peste munți și peste văi, ca la urmă sunetul acelora se se contopescă în cea mai desăvârșită armonie. Pe gardinea clopotelor e scris: „*Reîntorcerea la Christos și la biserică. Omenii aleși sunt pururea în lumină, noi la densii ne uităm, ei ne servesc de model.*” Prea sfințiiile Lor vorbesc în pastoralele într'odulce limbă românească, așa cât tot cuvântul ese din inimă și străbate la inimă, mănecând amândoi din iubirea de neam.

Dumnezeu a lăsat, ca isvorul ideilor și principiilor mari se izbucnescă din sinul ginteii latine, care a crescut în umbra catolicismului. Patriarchul Romei Inocențiu al III-lea a înscris pentru întâia-ora națiunea română între surorile latine. Din Roma a răsărit mai târziu soroarele culturai noastre naționale. *Dr. Radu*, ca și *Inocențiu al III-lea*, află de lucru firesc, că cei ce sunt după sânge și obârșie *Romani*, se fie și în credință *Romani* și cu alipire cătră instituțiunile romane; pentru-că isvorul de *reculegere* al unui popor este totdeauna reîntorcerea la leagănul său, la trecutul și temelia ființei sale.

În poveștile celor vechi se vorbește despre un *Anteu*, care nici când nu putea fi biruit, că de câte ori în luptele sale atingea pământul — care era mama sa — tot de atâtea ori căpeta puteri noi. Ca în mijlocul valurilor vrășmașe se nu piară *Românul* și ca se-și pôtă păstra legea și limba românească a altarului, are nevoie

a-se atinge de *mamă-sa*, Roma. Poporul român, mândru de sângele ce curge în vinele sale, se urmeze pe poporul împărat.

Suntem adânc mișcați, când auzim resunând cuvinte atât de dulci și atât de românești de pe buzele arhierului nostru.

Preasfinția sa *Dr. Hossu* se scobora la practica vieții. Indemnă preoțimea se muncescă întru cucerirea inimelor, se picure idea lui Dumnezeu în suflete, se atragă din cer pe pământ cuvântul lui Dumnezeu, ca acela se resune în urechile omenilor. Sufletul întocmai ca trupul pofteste hrană; dacă nu o capeta în biserică, o primesce de unde i se da. Când rinza e golă, primește ori ce mănăcări; așa suntem și cu fomea sufletului, decă nu o capeta din învățăturile preotului, o primesce din gura *pocăiților* ori a *socialiștilor*. *Dr. Hossu* întocmai ca *Leon al XIII-lea* ne zice: „Se eșim din sacristie, din casa parochială și se mergem în mijlocul poporului. Trebuie să ne preocupe cauzele de obște, mai ales lipsurile religioase și materiale ale poporului, și să ne nisuiem ale veni în ajutor.” De câte ori am auzit zicându-se, că noi putem fi în tihnă despre poporul nostru, că acela nu va da ascultare *socialiștilor*, și ecă socialismul pe întregă linia strigă în urechile surde: „Aicia sunt.” În contra acestei bôle trebuie se gândim a găsi leacuri. . . .

Aparițiuni curioase se ivesc de un timp încoce în părțile Sătmăruului, și încă între poporațiunea cea mai blândă, mai răbdurie și mai evlavioasă din comitat și anume în „țera Oășului”. Nicăiri în comitat nu locuește jidovimea în massă așa compactă ca în țera Oășului, și unde s'a încuibat acest popor ales alui Iehova, Dumnezeu

și-a luat de acolo totă mila. Nici nu este în comitat un popor mai sêrac ca oășanul. Pământul petros, nu produce decăt puțin ovês și cucuruz, dar' pome în abundență, iarbă și fên minunat pentru ținerea viteilor. Comunitățile bisericesti au fost în cea mai bună stare materială. Pădurile bisericilor în țera Oășului au prețuit sute de mii, și astăzi mai tôte școlile românești au trecut în mâna statului, — din lipsă de mijloce.

Nu este aici în Oăș decăt sêracie; preoțimea însă și jidovimea e bogată. Și ce e socialismul? *Tovărășia* omenilor flămânzi; iar omul flămând n'are ideal, nici aspirațiuni, afară de cea una: a se sătura cel ce n'are, s'ar împărți cu cel ce are. La adunarea, ce au voit se țină *socialiștii* în țara Oășului, la *Negrești (Felső-Ujfalu)* în ziua mare sbierau țeranii „*Nu ne trebuie jidovi, nu ne trebuie popi!*”

Nu zic că *socialiștii* a fi alegători în persoane sau în mijloce; dar' e trist, de tot trist, când auzi din gura celui mai evlavios popor din comitat, că nu le trebuie preoți.

M'am disgustat a vorbi tot de paiul din prag străin, dar' pe mine m'aș desprețui, decă aș trece cu vedere peste unele lucruri, cari aruncă o umbră tristă asupra stărilor desolate din țera Oășului. Nu eu port vina că Oășanul a așezat pe preotul său pe o tréptă cu jidanul din satul său și strigă, că nu-i trebuie, nici unul, nici altul.

Carierea preoțescă e un ideal de muncă și abnegațiune, iar' nu o funcțiune rentabilă din punct de vedere material. Cunosoc un preot român, pe d-l *Alexă Pop* din Săsari, care „întru îngrijirea averii biseri-

FOIȚA RĂVAȘULUI.

Isprăvile jupânului Heszkel.

— Iconă din viață. —

Două-zeci de ani s'au scurs, de când jupân Heszkel și-a început neguțătoria într'un sat vecin. Prin împrejurime era cunoscut sub numele de „*Ițig sêrântocul*”, căci era pe-atunc jupânul o lipitoare hămesită.

Cale de-o pușcătură îl cunoșteai, că e strănepot de-alui Israel.

Era un pistriui — precum e și azi — cu nasul mare cât un crastavete copt, cu barba roșie și scămoșită, cu niște ochi vierzi, ne astempêrați ca ochii șerpelui. Hainele-i erau soioșe și sdrențose pline de pene și de scame. Pe cap purta o pălărie veche, înverzită de vremi; ér cismele petecite și mari, de să sai din pod în ele, de-abia și le târaia.

Ca pupăza pe colac, mai era jupânul și cocosat (cu pup în spate).

Vézându-l i-ți venia să crezi că e cine știe-ce mătăhală ponosită, dar om, ca toți omenii, după chipul și asemănarea lui D-zeu.

Cu o hodorogă de căruță descheiată, trasă de-o rôșbă de cal, orb, prăpădit și deșirat, colinda jupânul împrejurimea întregă, strigând de alun-gul ulițelor cu glasu-i pițigaiat, „*rize, la, nyigofi, rize!*”

Pe preț de două-trei groșițe încăreau românele căruța jupânului cu rize. Copii scotociau tôte unghetele, și duceau câte un braț de sdrențe pentru un jumătate de postae (roșcobe), ori pentru doi-trei „bomboși” . . .

Cu negustoria asta i-și ținea Ițig casa și masa, ba mai stringea și părăluțe albe pentru zile negre. Nu-i vorbă se mai neguțătoria jupânul din când în când și cu ouă.

Pe cum se vede nu-i mergeau rău trebile, căci la trei-patru ani simțindu-se călduț la piele, cumpêră tărtaul o căsuță, cu grădina la noi în sat, dela unul Petrea popi din drum.

* * *

Sint șase-spre-zece ani de atunci. Era chiar ziua sf. George. Pe când soroarele-și ridica fața învăpăiată de după comă bătrânelor dealuri și-și scâldea razele-i blând în lacrimile limpezii de pe floricelele tinere; dinspre capul satului se auzia uruitul unei căruțe hodorogite.

Era căruța lui Heszkel. I-și cărbănia jupânul burchilele în satul nost . . .

La sêptămână aveam în sat cărcimă și boltă jidovescă.

Când moș Lica i-mi povestește de vremile de acum șase-spre-zece ani, un fior rece și dureros i-mi furnică trupul.

Pe atunci satul nostru era un adevărat cuib de fericire, peste care Stăpânul lumii vêrsa din belșug dar și îndestulare.

Avea Românul doi juncanți în jug, o vâcuță bună de lapte și ogor din destul și era fericit și îndestulit, și „*jucuțăul*” nici odată nu-i bătea în pôtă.

Nu erau puținii nici aceia, din a căror ogradă eșiau câte șese — opt boi, cu cănacii în corne și cu clopote la grumaz.

În cărătura fierbea câmpul de zîngănitul dulce al clopoțelilor și de trăgănatul doinelor duióse. I-ți venia să sai în nori de fericire, auzind atâta cântec dulce de îndestulare.

Erau — nu-i vorbă — și la noi omeni sêracuți, că dór așa a lăsat Dzeu, ca bogății să trăiască la olaltă cu sêraci. Acestia însă erau puținii și trăiau și ei îndestulii de pe-o zi pe alta și nu erau de fugit în lume. . .

Lucrau românașii de Lună dimineața până Sâmbătă sara în brazda lor. Duminecă dimineața, când clopotul cu glasu-i dulce de aramă chemă pe creștini la sânta slujbă, înviorați și primeniți se ridicau plugarii cătră sânta biserică. Înălțau căldurose rugăciuni cătră Domnul și darul lui se pogoria peste sat și peste țarină.

De când a intrat înse jupânul în sat s'au schimbat trebile.

Românii — din fire iubitori de óspeți — se îndreptau rënd pe rënd spre locuința lui Ițig, ca să-i zică „bine ai sosit”.

Și el tuturor le știa spune câte-o vorbă bună și frumoasă. Pe fruntași îi mai cinstea și cu câte un păhărel de liurcă. Știa jupânul ce lucră. După scurtă vreme totă suflarea îi era prietină. Găzdóiele se duceau în povesti la jupâneasa. Apoi așa cum e romanca, nu-i hasnă se plece de acasă cu mâna golă, una-i duce jupâneșei o legătură de făină, alta brânză, alta pome și de tôte într'o vorbă.

Pe la judele și pe la D-l părinte nu mai dá românul numai când e strins cu ușa. Locul de slăt și de adunări e cărcimă lui Heszkel. Aici

cești a fost neobosit, înaintea lui acele averi au fost sfinte și în manipularea acestora a purces pururea în deplină înțelegere cu membrii curatoratelor“ (Pastorala episcopului Dr. Hossu) și din banii bisericeii a înființat o *bancă bisericească*, care suportă plata preotului, a dascalului și toate cheltuielile bisericești și culturale; face împrumuturi sătenilor pe lângă percente oneste, și nimenea din sat nu e dator nimerei nici cu un filer, decât bisericeii. Când a eșit comisia în Săsari pentru a înființa și acolo școlă de stat, s'a întâmplat un lucru hazliu. Poporeni nu s'au învoit nici de cum. După multe discuțiuni se scôlă cineva și zice „că decă domniî voiesc a ridica școlă de stat cu orî ce preț în satul lor, se facă și prunci, căci prunciî lor nu vor umbla în alta, decât în cea românească.“ Nu afirm, că prin faptul severșit de d-l Alexă Pop am inventat medicina universală pentru sanarea tuturor relelor ce ne bântue, dar susțin, că orî ce bôlă numai așa se pôte încuiba și înrădăcina undeva, dacă-i potrivit mediul, în care își află cuibul. Fie-care bôlă își are cursul său și sfirșitul său; dacă e statorită odată diagnosa, e lesne de vindecat. Sper, că și în alții vor deștepta pastoralele Ilustrilor Arhieriei, ast-fel de sentimente, ca și cari au deșteptat în sufletul meu.

George Șuta.

Crestături.

Pastoralele date de tinerii și de toți iubii episcopii, dela Oradea-mare și Lugoj, au fost obiectul de preocupatiune al presei noastre; mai ales pastorala Episcopului Dr. Radu, ca una ce se ocupă cu teme mari, a încălzit pe toți cei ce au avut fericirea a o ceti. O fôie („Voința“) zice, cu tot dreptul că e un eveniment; celelalte toate o înregistrează, în resumat sau întreagă. Nouă — firește — de asemenea ne-a deșteptat multime de gânduri înalte. Ne rezervăm însă, și lăsăm altora aprecierea mai de aproape a înaltului cuvint. Facem loc cu deosebită plăcere articolului frumos al părintelui archidiacon G. Șuta. Și constatăm cu bucurie, că nu numai în cler, ci și la truntașii mireni a făcut cuvintul Sfinției Sale escelentă impresiune. Un fruntaș mirean, cu entusiasm rar la mireniî nostri, o caracteriza zicend, că deschide orizonturi nouă.

Pertractări judecătorești în sêrbători mari. În ziua anului nou și a Botezului Domnului, după cãlindarul vechi, cari, ca și sêrbătorile ritului rom. cat. însemnate sunt cu roșu și în cãlindarul oficios, la judecãtorile din Cluj s'au ținut pertractări, în cari au luat parte nu numai *advocați români* ca reprezentanți, ci și alți *români* ca partide, prin ce aceia au fost împedecați în prãsnuirea crești-

nescă a marilor și însemnatelor sêrbători, și au fost împedecați în împlinirea datorinții creștinești de a cerceta s. bisericeă.

Faptul acesta e dureros și trist nu numai din punct de vedere creștinesc și bisericesc, ci și din punct de vedere al statului, căci prin ast-fel de fapte se sapă la rãdăcina moralității poporului, care e deopotrivă trebuincioasă la întărirea și înflorirea statului, ca și la a bisericeii. Nu-i de ajuns ca statul se aibă numai omeni, ci e neînțeles de lipsă, ca aceia se fie omeni de omenie și se aibă în tot-deauna hotărîrea tare de a-și vêrsa chiar și sângele și a-și jertfi avutul pentru apărarea lui. Spiritul acesta de jertfă nu se află în „morminte spoite“, cum sunt omeniî fără Dumnezeu și fără lege, ci în inimile vii, în inimile, cari se luminează de învătura evanghelică și se încălzesc de dragostea lui Ius, în inimile și mințile, în cari e înrădăcinat idealismul.

Și faptul e cu atât mai trist, cu cât însași legea (art. 54. din 1868 § 100; art. 37. din 1875 §. 329; art. 27. din 1876 §. 103; art. 60. din 1881 § 22; art. 33. din 1882; art. 30. din 1887 și 12. din 1892) zice, că, *afară de cauzele urgente, nimenea nu se pôte cita la pertractări în sêrbătorile religiunii sale.* Ce dacă nu se observă în toate sêrbătorile, sê se observe cel puțin când e vorba de sêrbători mari, că dôr' în stat creștin suntem. Dacă Jidoviî pretind se li-se cinstesc sêrbătorile lor ca: Schebuos, Pessach, Rosenhaselono, Jomkipur, Sukes, Selmuni-Azares și Simckas Tora, — sê ne respectăm și noi sêrbătorile noastre creștinești — în țară creștină.

E drept, că contra punerii pertractărilor pre zi de sêrbători nu este leac, remediu legal, dar credem, că, dacă *advocații nostri* ar cere dela judecãtori se nu citeze omeni de legea noastră în sêrbătorile mari pre la judecãtori, aceia le-ar lua în socotință cererea. Numai cât, dacă noi nu ne cinstim legea noastră, nu putem aștepta, ca alții s'o cinstescă, deși legea pre partea noastră este! Nu trebuie sê se uite ce zicea înțeleptul *jurist Vico* (1668—1744), că temelia statului și a societății e *religiunea*, ce datorință au s'o apere nu numai preoții, ci și fie-care fiu al bisericeii, mai ales în vremi primejdiöse, cum sunt și cele de azi.

A sosit ajutorul de stat menit pentru preoții nostri din archidieceasă. Se impart de astă-dată peste 139 de mil cor., dar' se impart și acum fără dreptate, și fără nici un principiu, numai după arbitriu și volnicie. Chestiunea fiind de mare însemnătate pentru biserica noastră. Vom reveni.

Învățarea religiunii în limba maternă am cerut-o și apărat-o tot-deauna și în tot locul. Făcut-am acesta nu numai ca fii ai unei bisericeii, ce-și are limba-ei liturgică înțărîtă de Capul întregii bisericeii, ci și pentru binele țerii, a cărei supuși suntem, căci avem cea mai tare credință, că interesul și binele statului pretinde, ca se aibă cetățeni de omenie, trezi și ascultători, iar nu de aceia, cari învătă limba magiară numai ca se facă gălăgie, se înșele și se trăiască ca nește parasiți de pe pielea altora, ori de aceia, cari desbrăcați de ori ce simț omenesc și creștinesc încep răsboiul nu numai împotriva lui Dumnezeu, cum sunt *socialiștii*, ci se resboiesc cu ei ordinea statului, cu cârmuitorii și atacă pre domnitori.

În anul trecut ne-am spus indignarea, când am cotit, că și între episcopii rom. cat. se află de aceia, cari cer, ca se învețe *religiunea* în limba magiară chiar și băieții de altă limbă. Indignarea ne-a fost cu atât mai mare, că nu puteam presupune, că acei episcopi se nu știe despre opreliștea fericitului Papa Leo XIII., care nu s'a învoit ca poloni se învețe religiunea rusește, deși cârmuirea rusescă a cerut acesta în mai multe rânduri.

Acum ne pare bine, că putem încresta faptul îmbucurător, că o fôie catolică din Ungaria (Egyházi Közlöny nr. 4—1904) încă propovăduiește învățarea religiunii în limba mamei copilului de școlă.

Balul universitarilor români din Cluj se va ținea în 18 Februar st. n. a. c. în sala cea mare a Redoutei orașenești. Inceputul la 8 ore sara. Venitul curat, ce ar fi se fie, este menit pentru masa ștudentilor academiei. Ofertele sunt a se trimite la adresa cassariului Eug. Sâmpetrecan stud. iur. Deák Ferencz-uteza 29.

se adună vestile din toate unghetele lumii și se încing povestii, aprinse de liurcă jidovească.

Jupânul e bun la inimă, ca pita cea albă. Dă din greu rachiul pe așteptate. Așteptă anî de zile și cu socoteala se însărcinează însuși, ca sê nu fie spre greutate datorășilor. Jupâneasa știe și ea un pic de scrisore și-apoi când nu are de lucru, ca sê-și treacă vremea mai insamnă și ea la protocol cea-ce a însemnat odată Ițig.

Așa-s jupânii, omeniî lui Dzeu și pace! Dumineca sună prelung și duios glasul clopotului și se lovește de vêrfurile pustii ale dealurilor. Numai bêtărâni și bunicele îngârbovite de vremi sê mai ridică în pași domoli spre sfânta casă a Domnului. Tôca bate tactul la urechia surzilor.

Mai bucuos petrec creștiniî lângă glăjuța cu rachiul decât în locașul păcii.

Pe când în altar preotul cu glas dulce și trăgănat înaltă rugăciuni spre Domnul cerurilor, bêtivanit înjură numele cel sfânt a lui Dzeu, sê cêrtă și sê bat ca orbii și pe de-asupra se calicesc și trag pânea dela gura copilașilor nevinovați.

Nu știi cum, cum nu, dar din ceasul blêstămat, în care a intrat jidanul în satul nostru, Româniî au dat în pașul racului.

Bețiviî nu-și vêd de lucrul câmpului. I-și petrec vremea scumpă în cârcimă.

Țarina ne lucrată nu dă ródă. Muierea si copiii strigă pâne, și pâne nui. Ce se facă plugariul, căci sê móră de fôme nu-i vine la socoteală.

Bate în ușa băncilor, vinde ce pôte și ce amar mai are și dă pe pâne. Êr ca pânea sê lunece mai bine-și mai udă focatul de gâtlej cu țuică dela jupânul.

Unul după altul pier boii, pier apoi și vacile din curte. Carul și plugul zac descheiate în fundul șurii, visând și ele la vremile bêtărâne și întraurite.

Gată averea de pe lângă casă, își dau Româniî ogorul numai și numai sê se scape de necazurile, în cari i-au încurecat afurisitul de vinars și mintea lor nesocotită. Și la cine ajunge ogorul?

O bună parte îl bate toba, er cealaltă parte o cumpêră jidanul, care s'a unflat bine ca o lipitoare.

Astfel ajunge munca Românuului, în punga străinului.

O negură de nefericire sê întinde astăzi peste satul meu iubit. Intunerecul necazurilor se lasă tot mai gros, tot mai amênințator. E lucru bine știut, că dacă apuci odat' pe povêrniș, te rostogolești vrăjmas la vale.

„Ițig sêrântocul“ de demult, azi sê chiamă „Domnul Heszkel“ E îmbrăcat bine, bogat — țită. Peste burticica bine hrănită sê întinde strălucitor un lanț gros de aur. Numai nasul încărlișat și mare, pupul din spinare și glasul de măță, ne mai aduc aminte, că *Domnul* e tot unul și același cu *jupânul sêrântoc* de acum douăzeci de ani.

La *dômnă* îi sârută găzdulele din vremea veche, degetele inelate, er' pe jidaniî cei tineri îi ținem noi pe punga noastră pe la școlile cele mari.

Boerași se uită peste umêr la noi și rid în pumn, er' noi lucrăm în brazda străinului huiduiți și bătuti de toți deregătorași dela curți. Lucrăm ca boul și ne hrănim cu mămăligă înăcrită și cu ceapă veștedă.

Minor.

CĂRȚI NOUË ȘI REVISTE.

„Visuri trecute.“

— O drăgălaşe carte a eșit de sub tipar înainte de sêrbătorile Crăciunului. Titlul ei e „*Visuri trecute*“ și e scrisă de d-l profesor din Blaj, *Alexandru Ciura*. Despre cartea acesta au cetit pretiniî Révașului în numărul 1. al acestui an. În numărul acela se promitea, că vom reveni asupra ei; ne împlinim în parte datoria acesta, și vom mai reveni.

Lucrurile, despre cari e mai multă vorbă în acesta carte, sunt dragostea și fătarnicia. Dragostea acesta e o dragoste cinstită, dragoste iertată. Nu de aceea iubesc omeniî din novelele d-lui Ciura, pentru-că dôr' iubitele lor ar avea averi mari, ori pentru-că părinții iubitelor ar fi nește omeni cu vază, dela cari pot aștepta averi, ori slujbe mari, nu, căci dragostea d-lui Ciura e dragoste curată, iubeste pentru lucrurile frumoșe, cari le vede în iubită. Așa e spre pildă novela a doua: *O Rugăciune*. Un tiner bolnav ajunge într'un spital, în care erau călugărițe. Aici el, Virgil, cunoște pe Beatrice, o călugăriță, care e dăruită dela Dumnezeu cu tot felul de însușiri frumoșe, și care se îngrija de bolnavi cu o adevêrată dragoste de mamă. Virgil o iubeste pentru acesta, și avea de gând se-o iee de muiere, căci ea l'ar fericii. Călugărița însă nu se gândește la de acestea, ea e „mirésa lui Christos“, și nu vrea se-i fie necredincioasă, de aceea respinge dragostea lui Virgil. Ea își alege suferința aici pe pământ, căci știe, că multă plată va avê pre cealaltă lume, și în schimb pentru dragostea lui Virgil, ast-fel se rógă: *Dômnă! dacă în șirul zilelor mele vor fi zile fericite, dă-i-le lui, căci eu voi putea se sufer dacă înt' ajutî Tu.*

Mai are de acestea drăgostose tare frumoșe, cum e *Leana*, iubita lui Iancu, *Lalage* și altele.

În altele se ocupă cu fătarnicia lumei acesteia.

Intre acestea celea mai bune sunt *Noograph* și *Janus*. *Noograph* numește d-l Ciura mașina cu care ai putê se cunoști gândurile omeniilor. Omeniî de azi își cunosc slăbiciunile tare bine, nu se silesc se și-le îndrepte, ci și-le acoper, și-le ascund. De multe-ori te întâlnești cu vre-un om, care ț-e cel mai mare dușman, și de dos forțe multe rele îți face, de față însă îți suride, și așa de dulce îți vorbește, de gândești, că stă sê te mance de dragoste. De multe ori legi pretinie, cu omeni de aceștia fătarnici, și multe ai se înghiți până ce te scapi de ei. Dacă ar fi însă *noograph*, la tribunale ușor ai găsi pe cel vinovat, „omeni se vor lăsa de minciună, și va veni împêrăția ta slăvite și atotputernice Adevêr.“ În *Janus* vedem, cum se pörtă omeniî de azi, ca se ajungă la slujbe înalte. Vine stăpânul și se uită la lucru, tu l'ai făcut cum se pôte mai bine, și totuși dacă lui nu-i place, și vrei se nu se mănîe pe tine, trebuie se zici, că nu l'ai făcut bine. Dacă o faci acesta, înaintezi, dacă nu, rêmâi.

D-l Ciura scrie despre nește lucruri cu cari ne întâlnim în toate zilele, și așa scrie de frumos, încât dacă ai luat cartea în mână, nu-o lași, până nu ai gâtat-o de cetit. Ce frumoșă e dragostea d-lui Ciura, o pôte ceti ori cine, o poți da în mâna ori cui, și cetindu-o nu va roși. Ce frumos ne învătă în novelele D-sale „filosofice“! Numai la urmă vezi, că istorisirea e învățatură. Mai ales astăzi, când aproape toți romancierii și noveliștii au început a lupta în contra religiunii, cărțile de felul acesta trebuie se fie bine primite mai ales de preoți și învățători. La francesi cunoștem un scriitor, *Octave Feuillet*, care are mare trecere. El asemenea d-lui Ciura nu învătă de-a dreptul, directe, religiunea creștină, ci prin nește căi indirecte, prin nește povestiri frumoșe. Vedem deci, că d-l Ciura deși încă până acum nu ne-a cinstit cu vre-o scriere de-a D-sale, totuși în ajungerea țintei e de o potrivă cu „Révașul.“ De aceea nu putem se lăudăm și se recomandăm în de ajuns fie-cărui pretin al nostru acesteia, novele de tot frumoșe. Asigurăm pe fie-care, că novelele îi vor plăcê, și cartea îi va fi de tot drăgălaşă pentru esteriorul cel frumos, ce face cinste tipografiei Seminariale, tipariul și hârtia încă sunt vrednice de totă lauda. Costă numai o corónă, deși are 120 de pagini 8° mare, și se pôte procura dela „*Librăria Archidieceșană din Blaj*, cum și dela administrația „*Révașului*.“

Murêșanul.

— „*Analele literare politice, știintifice*“ se numește o nouă revistă lunară apărută la București. Numêrul 1. are un cuprins bogat, din care amintim numai câți-va articoli:

Prima vorbă, de comitetul redacț. *Carmen Sylva*, de G. T. Buzoianu, *Aga Bălăcean*, de Hrist. N. Țapu, *Sciță și movilele* din Barăgan de Buzoian, și alții. Nr.1. e voluminos, peste 100 pag. format de 8°-mare. Abonamentul costă 20 lei pe an. Adresa: București, strada Vestei 15.

— *Fôia școlastică* din Blaj (nr. 2) a apărut tot bogată și interesantă, ca și nr. 1. Abon. 6 cor. pe an.

RÉVAȘE DELA ORAȘE.

Turda, 20 Ian. Nu știu ce melancolie și ce nepăsare a cuprins pre toți corespondenții dela Turda, că dela mărta vrednicului și neuitatului protopop Artemiu Codarcea nu a mai scris nime despre nimica — de și de atunci s'au întâmplat o mulțime de lucruri frumoase. Așa în presara St. Sărbătorii Dl. Dr. Eugeniu Pățecean, avocat, ca președinte al meseriașilor români din Turda a făcut în școala gr. cat. un frumos pom de Crăciun, la care au fost invitați toți românii din Turda, au și participat mai totați intelighința, meseriași români și băieți de școală și meserii. Tot cu această ocaziune s'au împărțit vestimente la 15 băieți săraci dela meserii. Aceste vestimente au fost cumpărate din suma oferită de institutul de credit „Arieșana“ și din cea colectată dela Români din Turda.

Sara de Sân-Văsiu s'a serbat în un mod obișnuit în toate părțile, la hotelul „Europa“. Voia bună și veselie nu a lipsit — toaste peste toaste, cântări preste cântări, și muzica lui Moki. Când era însă animația mai bună și entuziasmul la culme se stinge de odată lumina electrică — toți rămân uimiți — dar în momentul următor se făcu earăși lumină, și birtașul ne poștește „An nou fericit!“ După toaste de felicitare urmează citirea referadei din anul 1903. Se constată, că sporiul intelighinței române din Turda e 2 și casuri de morțe sunt er' 2, nou veniți 2 și anume s'a născut Hortensia Nina Victoria Pățeceanu și Constanța Augusta Moldovan, au reposat Emil Cigăreanu ștud. în drept și Artemiu Codarcea protopop gr. cat. Nou veniți sunt Dl. Nicolau Rațiu ca preot la biserica din Turda veche și fiul său Augustin jurist. După aceea urmază verificarea protocolului prin toți cei de față. Asta a fost însă numai o intrerupere. Voia bună și veselie a durat încă mult.

În ziua de anul nou ne-a făcut noul nostru preot Dl. Nicolau Rațiu o plăcută surprindere prin desvălirea portretului, lucrat de Dl. Flaviu Domșa profesor în Blaj, a fondatorului și marelui binefăcătorii al parohiei și bisericei din Turda veche *Basilii Rațiu* de Nagylak, fost canonic preposit în Blaj. Tabloul e foarte frumos, cine îl vede de asupra amvonului, unde e așezat, ar crede, că anume de acea a fost pus acolo ca să șoptească preotului predicator din cartea ce o are în mână, despre minunile lui Isus Christos, a cărui iconă e în nemijlocită apropiere.

În ziua s.-lui Ioan botezătorului s'a celebrat o liturgie solemnă, la care a participat și o parte din intelighința română pentru sufletul repausatului în Domnul Dr. Ioan Rațiu, fostul președinte al comitetului național, și *orecând* avocat în Turda. *Nepotu Stefan.*

CĂRȚI DIN ORÎ-CE PĂRȚI.

Recea-Cristur, Ianuarie 1904. În ziua a doua de Crăciun și la anul nou, tinerimea din comuna noastră sub conducerea și ingrigirea preotului nostru activ I. Costin a întocmit o petrecere populară cu cântări, declamări și câteva producțiuni compuse anume pentru îndreptarea moravurilor greșite ale poporului. Întâia producțiune era o piesă: *Dragoste isbutită*, prin care se areta iubirea curată și temeinicia căsătoriei, încheiată după legile stei biserice. S'a predat de către 8 persoane, patru fete, patru feciori. *Mesteșugul plug de aur*, un dialog compus cu ingrigire, ca să arete folosul meșteșugului și greșala ce face plugarul dela sate, prin înstreinarea dela meșteșug. La anul nou s'a mai adaos o producțiune alegorică, care se petrece între anul vechi și nou, predată de 5 persoane. Petrecerea a fost adevărată sărbătoare, care s'a ridicat foarte mult prin prezența ilustrei familii *Victor Ilyés*. Era adevărată plăcere și înălțare de suflet pentru tinerii noștri, când boernea română cu graiul său dulce încurajă și îndemna tinerimea la carte și cultură. Venitul curat face 28 corone.

DE PESTE SEPTĂMÂNĂ.

— **Procese peste procese** se vor pertracta în luna lui Februarie, la Cluj, înaintea curții cu jurați. Intre ele sunt mai multe procese românești, unele pornite de procurorul pentru pretinsă „agitație“, altele pornite de Români pentru calomnie. Iată lista lor: *3 Februarie* contra *Joan Mota*, red. la „Libertatea.“ *5. Februarie* contra Vas. Moldovan, p. „agitație.“ *6 Februarie* contra Victor Lazar p. „agitație.“ *13. Februarie* contra „Nic. Măneșuțiu, fost protop. la Mureș-Oșorhei p. calomnie și vătămăre de onoare.

— **O veste bună** a vestit lumii românești în săptămână trecută „Drapelul“ din Lugoj. Anume că tribunalul din Cluj ar fi constatat, că urmărirea d-lui Aurel C. Popovici din partea acestui tribunal, în procesul *Replicei* s'a prescrip încă în 6 Ian. 1899, și astfel distinsul nostru bărbat se poate întorče fără orî ce primejdie în patrie. Ne place a crede, cunoscând aplecările d-lui Popovici, că dînsul se va și rentorče earăși pe pămîntul, în care s'a născut, și pe care cu atâta devotament îl iubește. Asta era cea mai ferbinte dorință a inimei sale, chiar și atunci când întorčerea i-ar fi putut fi primejdiosă libertății; cu atât mai virtos va fi acum, când orî ce primejdie este înlăturată. Faptul acesta îl socotim de mare însemnătate pentru viața noastră publică — și e de înțeles dacă vestea aceasta a fost primită cu bucurie în toate părțile.

— **Numerii pentru popor** ai „Gazetei Transilvaniei“ au început se apară Joia, în loc de Duminecă. Astfel se încunjură incurcătura numirei ce se ivi în urma eșirei noiei foi: „Gazeta de Duminecă.“

— **Revista părintelui Dr. Lucaciu** publică în fiecare numer câte o scrisore din Roma, scrisă de un erudit preot greco-catolic, p. Nicola Franco, care cunoste foarte bine trebile din Roma și cunoste și stările noastre ale Românilor. În vara anului 1902 a petrecut mult timp pe la noi, în Blaj, Gherla, Lugoj, etc. În scrisorea sa din urmă părintele Franco scrie și despre visita *Episcopului Radu la Roma*, pe care o află de mare însemnătate Eată o mică parte din ea:

„A făcut vizită pe la cardinalii mai de frunte, mai ales la membrii s. congregațiunii pentru afacerile bisericei orientale. În toate locurile a fost primit cu cea mai mare bunăvoință și toți au ascultat cu mare interes espunerile dînsului asupra stărilor și lipselor *bisericei române* și a celorlalte surori orientale. Vederile Ilustrității Sale au fost atât de apreteate încât un Em. Cardinal a esclamat, că atari visite ar trebui să se facă mai adeseori, și-a deplâns faptul, că nu pôte petrece mai multă vreme în Roma, ca se stăruiască asupra unor informațiuni de mai mare interes pentru biserica Românilor. S. Părinte *Piu al X* a voit să fie informat detaliat asupra stării *bisericei române* și a ramas atât de îndestulit, încât a dorit să dea un semn esternal acestei mulțumiri, și din indemn propriu, *motu proprio*, l'a denumit *conte roman* și *asistent la tronul pontifical*. . . Din toate acestea se vede, în ce stimă și în ce preț stă națiunea și biserica română înaintea s.-tului Scaun Apostolic din Roma. Pentru-că, precum v'am scris și de altădată, importanța elementului românesc nu stă numai în ființa și puterea sa națională, ci mai virtos în aceea, că este *element greco-latin*. Adeca prin rit și prin tradițiunile bisericești participă din *grecism*, eară prin limba, istoria și ființa sa etnică este *latin*. Astfel *Românismul este ca un inel de legătură între Resarit și Apus*. Ei bine, rolul acesta grandios este practicat în viața Romei papale, care din natura instituțiunii sale e centrul celor două mari curente de civilizațiune creștină grecească și latină. Ușor de priceput din această considerațiune, cât de important lucru pentru biserica și pentru națiunea românească, se întrețină legături vii și intime cu Roma catolică, fiind-că prin această vine la iveală, și apoi la strălucire, ființa națiunii române, importanța și misiunea cea mare ce o are în concertul popoarelor.“

— **Din Topa Sâncraiu** ni-se scrie, că *corul* bisericesc înființat și condus de părintele *Joan Bochiș* jun. are preste 100 membrii și că cu farmecul cântărilor atrage atata popor în Dumineci și sărbătorii, în cât totdeauna se umple spațioasa biserică, ce o au. Tot acolo sa înființat în iarna acosta, la stăruințele numitului preot, un magazin de bucate.

— **Petrecerea populară din Aghireș**, ținută la Crăciun, a avut venit curat 48 cor. — Pentru-ce nu se fac petreceri populare în fiecare comună, căci cu acelea nu numai se ajută școlile și bisericile, ci se întărește și dragostea între poporenii, dat fiind, că ele se întâmplă sub conducerea și supraveghierea preotului și a învățătorului.

— **Ce unul vôlește să dirigă, altul strică.** Ministrul de culte a sfătuit în vară toate comitatele să aducă legi, ca băieții sub 15. ani să nu umble la crișme și alte locuri publice, unde se pot învenina. Bun sfat, dar e dureros, când slujbașii mai mici nu-l pot pricepe, cum sa întâmplat și în Aghireș, unde împotriva protestării preotului *Joan Mihalca*, solgăbirul a lăsat pre băieții și băiețele de școală să-și facă și ei petrecere la Crăciun.

— **Băncile românești și băncile ungurești** au fost adese-orî puse față-n față în foile magiare. Și ale noastre au fost ocărite, ca primejdioase pentru țară și popor. Am arătat, că o întrégă carte s'a scris împotriva lor în formă de *roman*. Ei bine, acum auzim o altă părere. *Pesti Hirrap* dela 24 Ian. se ocupă într'un articol cu *băncile românești* și zice, că toate la olaltă au un capital destul de mic (vre-o 50 milioane). Dar totuși — zice foia ungurească — sunt primejdioase pentru noi aceste bănci ale naționalităților. Pentru ce? Ascultați:

„Pentru-că sunt cu mult mai cinstite și mai de omenia de cât băncile magiare mai mărunt.“

Cel ce scrie articolul din *Pesti Hirrap* invinovățește „băncile ungurești și acel patriotism fals, care le ie sub scutul său și care nu vrea se recunoscă odată cu capul, că sunt cu mult mai nevrednice de încredere și mai primejdioase de cât băncile Sașilor și Românilor.“ Nu noi — „Pesti Hirrap“ o zice.

— **Un dar de deosebită frumseță** și de mare preț a primit tocmai de anul nou biserica română gr. cat. din Cluj. Distinsa domnă *Rea Silvia Ilyés*, născută *Antal*, soția dlui *Victor Ilyés*, mare proprietar în Recea-Cristur, i-a trimis un minunat acoperitor de altar făcut de chiar mâna Domniei Sale. Acoperitorul e lucrat din *peluche bordeaux* (de asupra) ér în jur din stofă nordică, coloré crème, cusut în gobelină cu flori mari, splendide, cărî dovedesc un gust modern foarte delicat. Din trei părți îmbracă aceasta lucrare cu flori altarul, ér în mijloc are o minunată de frumoasă cruce cusută cu fir de aur. La spate altarul e încins cu mătășă trandafirică, pe care e cusut monogramul Dómnei și Domnului Ilyés. — După ce a fost binecuvântat în ziua de anul nou, altarul a fost îmbrăcat cu aceasta podóbă, care luminează tot jurul său și a fost lăudată cu admirație de toți cei ce au văzut-o. Dzeu să răsplătescă generoasei Dómne totă ostenela și jertfa, ce a pus într'u pregătirea acestor podobe a casei Domnului! Bunul Dum-

nezeu să binecuvinteze pe toți cei ce și astfel dovedesc, că iubesc bunăcuviința casei Lui!

— **Un Sămbătar** pocăit, numit *Teodor Petru*, care trăiește din vinderea de cărți „pocăite“, în zilele trecute a voit se facă geșeft între „baptiști“ din Gărbăul-ung. cărî nu de mult, fiind bătut cu S. Scriptură ziceau, că-s jidovi. Nu i-s'a sfitit însă jupânului, care zice că-i român, dar' se vede că-i jidan. Judele comunal *Petru Părv*, l'a luat la întrebare și aflând, că vinde cărți fără îngăduință, l'a dat afară din sat. Bine a făcut.

— **„Tribuna“ din Arad**, cu obișnuita-i rea credință, bagă de vină preoților noștri din Cluj, lucruri de cărî nu-s vinovați. Din partea interesată se respunde celor din Arad, că cătanelor li-se face slujba dumnezească în bis. rom. cat. a minoriților nu din motivele, ce d-lor le gândesc, ci pentru-că biserica gr. cat. din Cluj și pentru poporenii noștri e prea mică.

— **În Aghireș** earăși va fi petrecere la 7 Februar, în școala gr. cat. Venitul e menit școlii.

— **În Dej** sau întâmplat de nou lucruri de însemnat Dumineca trecută s'a organizat acolo partidul lui Bánffy. N'am avé nimic de zis dacă în fruntea întregii afaceri n'ar fi fost — un Român. Da, dl. avocat Dr. Farkas, fiu de popă românească, și membru al congresului național bisericesc din Sibiu, a fost întemeietorul partidului lui Bánffy în Dej. Unde mai dăunăzi Ungurii nu voiau să asculte vorba românească, acum un Român a primit pe Bánffy la gară, cu vorbire, și el l'a chemat în fruntea unei deputațiuni, la adunare, unde earăși tot el a vorbit. La banchet eară el a ținut cel dintăiu toast după Bánffy, lăudând politica acestuia — față cu naționalitățile. N'avem loc să ne ocupăm cu acest *cameleon* politic, ci-l lăsăm pe seama „Tribunei“ din Arad, ca mai competentă, și vom vedé cum își va face datorița de Tribună.

— **În Dretea** a încetat din viață bătrânul *Ioan Roman*, un bărbat însemnat *orecând*. Reposatul a fost coleg de școală cu *A. Iancu* în Cluj, și a luat parte și la luptele din 1848. În absolutism a fost solgăbiru; după 1867 însă atât de mult a fost prigonit, până și-a pierdut slujba pentru simțemintele sale românești. A fost om cult, cetit; după dînsul a rămas o bibliotecă interesantă și unele scrieri, de cărî vom mai vorbi. A fost înmormântat în 24 Ian. cu totă cinstea.

— **În interesul adevărului.** Primim următoarele: În Nr. 6. de la 4 17. Ian. c. „Tribuna“ de la Arad anunță în o notiță, afirmativ după o scrisore a dlui G. Mohan din Seghedin „că și dsa (adecă dl. Mohan) este abandonat, cum a fost regretatul Baltes, de cei cărî ar trebui să-i porțe de grije, în primul loc de dl. Silvestru Moldovan.“ În interesul adevărului constat, că până-ce societatea „Tipografia“ nu s'a declarat în lichidare — dar nici după aceea — nici unul din cei întemnițați n'a fost „abandonat.“ Dl. G. Mohan și-a primit regulat salariul până în Iulie. Ultima oră îi s'a espedat o mică restanță de 40 Cor. în 20. Iunie 1903. cum dovedesc cărțile. Asemenea au primit salariul și dl. Victor Lazar, cât timp a fost în Seghedin și regretatul Baltes. Acestui din urmă îi s'au trimis ca salariu curent în 16. Iulie 1903. 120 Cor. și dlui Lazar în 17. Iulie 190 Cor. Aprobând tribunalul lichidarea și pe lichidatori, funcția mea a încetat și astfel eu nu am putut să mai port grija celor întemnițați, decăt ca om privat. Lichidatorii însă n'au încetat a-i ajutara. Chiar acum de curând — după cum sunt informat — au dispus trimiterea unei sume dlui G. Mohan. Ear de Baltes s'au ingrijit omeni generoși, să nu ducă lipsă și după ce a eșit din închisore. Sibiu 19. Ian. 1904. *Silvestru Moldovan.*

— **Teatru nou** se va zidi în Cluj, în piața Hunyady, în fața palatului de iusticie. Va costa 850 mi de corone, sumă, care va acoperi-o statul.

Lampă electrică de busunar

cu mecanism american
indispensabilă pentru orî-ce
— economie casnică. —

Se pôte purta și în busunar,
e durabilă, comodă și corăspundătoare.

Fie-căruia e de lipsă pentru luminarea chiliilor, trep-telor, ambitelor și localităților laterale.

Pentru oficerii la eserciții, *pădurarii* și *vânătorii* pentru serviciu de noapte e tare acomodată; pentru *turisti* sunt indispensabile, pentru *medici* și *moșe* cu ocaziunea vizitelor de noapte. În *tabrice*, *mori*, *pivnițe* și *deposite* unde se păstrează materii explosive, sunt de mare însemnătate pentru *oelători* ce sosesc noaptea sunt neprețuite. Pentru *econome* este o bucurie. Nu sunt în urma ei picături de lumină pe padiment și covore. Pe proprietarii și *economi* îi păzesc de *ataouri* și *foc*; cu această te poți sui și noaptea în pod unde se păstrează nutrețul. — E sigură contra focului. Se pôte folosi de mai multe mi de orî și dacă cu timpul arde stratul, pentru 1-20 cor. subministrăm altul nou. *Prețul 4 cor.*

Strat de rezervă corone 1.20.

Se trimitt cu rambursă dela

Stabilamentul Central alui JOSIF AUFFENBERG.

BUDAPEST, Strada Proféta u. 5. 3-10

Moldovanu Basil

Măiestru păpușar român în Cluj.

Vasile Săncrăian (Szentkirályi)

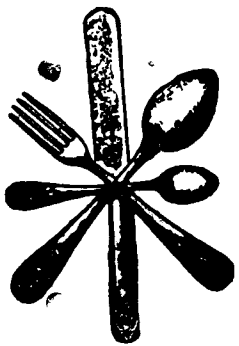
recomandă atelierul său, în care efectuează tot felul de comande pentru *domni, doamne și copii*, cum și reparatură cu prețuri foarte moderate. Măiestria și-a învățat-o în Viena și Budapesta.

Strada Wesselényi M. și Szép-utca (colț.)

8-30

Prilej de a cumpăra!

32 bucăți 6 floreni.

În urma unei îngrămădirii în magazin am căpătat dela o fabrică în săncinarea să vind marfa ei cu prețurile de fabrică, cu foarte puțină respălțire a prețului muncitorilor. De aceea până ține depositul trimit cu rambursă (utánvét):

6 linguri foarte fine de argint „Gloria“
6 furcuțe „ „ „ (dintr'o bucată)
6 cuțite de masă „ „ „
12 lingurițe de cafea „ „ „
1 lingură mare de argint pentru lapte
1 „ „ „ „ supă

— La olaltă 32 bucăți pentru 6 fl. —

Tote sunt nouă, perfecte, fine și strălucite. Mai înainte era 25 fl. acum 6 fl. Argintul „Gloria“ e metal de tot alb, care pe lângă garanție rămâne neschimbat și suplinește adevăratul argint. Ca ori cine să se convingă despre adevăr pentru marfa, ce n'ar plăce, fără nici o piedecă retrimite banii.

Serviciul acesta e foarte potrivit de cadou de crăciun ori nuntă și astfel e nencujurat de lipsă în căsnicie. — Singurul vânzător e Centrala

Auffenberg József Budapest, VI. Profeta-
utca 2. — Comandele
se fac trimițând bani înainte ori cu rambursă.
51 (3-10)

De admirat! Pentru 5 corone

trimit, până ce mi mai ține proviziunea 4 1/2 k.

SĂPUN DE GĂTELĂ

fin cu miros de flori, și puțin vătămă (cam 50 bucăți) frumos combinate din bucăți cu miros de rose, melin, moșus, violele, rezeda etc. Prețul regulat e de trei ori mai mare.

Se trimite cu rambursă:

AUFFENBERG JÓZSEF
BUDAPEST, Strada Proféta 5.

50. (3-10)

Moldovan Miklós^{né}

* Atelier de croitorie. *

Cu totă onórea aduc la cunoștința P. T. Public din loc și provincă, că mi-au sosit în deposit stofele cele mai bune, mai frumoșe și mai trainice dela fabricile din țară și străinătate pre sezonul de iarnă pentru

vestminte bărbătești.

Fac cele mai fine și elegante vestminte bărbătești, curăț și reparaz punctuos și pre lângă prețuri moderate.

Fac reverenți, cimade și grece pentru preoți.

Țin în deposit și vënd cameși, gulere, mangete, cravate și năfrâmi de busunar.

Comandele din provincă se efectuează grabnic și punctuos.

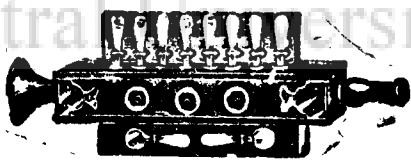
Plătirile se pot face și în rate.

Cu stimă:

Moldovan Miklós^{né}

Cluj (Kolozsvár), str. Egyetem n. 1.
8, (2-5).

Minunat instrument musical!

Pe „Flötphon“ pôte cânta ori cine melodii, marșuri și dansuri, fără a cunoște notele. Societăților, turiștilor, e foarte recomandabil de petrecere. Tonul lui e fermecător.

Acest minunat instrument musical

are 10 clape, 20 tonuri, 2 clape de bas și pentru 3 corone se capătă în formă elegantă. 3 bucăți costă 8 cor. „Flötphon“-mai puternic, cu ton fermecător, costă 5 și 6 cor.

Cu rambursă trimite

Centr. lui Auffenberg József

Budapest. VI., Proféta-u. 5.

3-10

Pentru sezonul de toamnă și iarnă
recomandă

NEUMANN M.

liferant c. și reg. de curte

Cluj, (Kolozsvár) Mátyás király tér.

Haine de toamnă și iarnă.

Căputuri de tranziție (Double, Ulster, Raglan).

Haveloc (cu mâneci și fără mâneci).

Bunde de oraș.

Căputuri economice, cupțușite cu stofă ori blană.

Căputuri danese de piele de cerb, cupțușite cu flanel ori blană.

Mare deposit de vestminte pentru copii.

Mustre și liste de prețuri la cerere gratis și franco. — La comande din provincă ca măsură e destul a trimite o haină veche. 28 (9-)

„THE STANDARD“

— fundată în anul 1825. —

Efectuește
asigurări de viață
pe lângă condițiuni foarte favorabile.

Incaso anual
Corone: 32,000.000.—
Dividende solvite
Corone: 170,000.000.—
Avere proprie
Corone: 260,000.000.—
Despăgubiri de viață
Corone: 520,000.000.—

Agentura generală pentru
Transilvania:
Cluj, strada Ferencz-József nr. 17.
Filială pentru Ungaria:
Budapesta, strada Kossuth-Lajos
nr. 4. în palatul Standard.
(Casa proprie).
Centrala generală:
Edimburg. (Anglia.) 18, 26—

AGENTURA GENERALĂ

DIN CLUJ A BĂNCEI DE ASIGURARE

„TRANSSYLVANIA“

primește și efectuește oferte de asigurare din comitatele: Cojocna, Murș-Turda, Turda-Arieș, Bistrița-Năsăud, Solnoc-Dobăca, Ciuc, Sălagiu, Sătmă, Bihor, Maramureș.

Asigură mai ieftin contra focului și esplosiunii ori ce fel de edificii, mărfuri, mobile, vite și produse etc.

Asupra vieții omului

face asigurări în toate modurile obișnuite, anume: capitale pentru casuri de morțe, pe viață, de zestre, rente etc.

ASIGURĂRI POPORALE fără ceretare medicală până la 1200 corone.

Asigurări pe cheltuelile imormintării, contra grindinei, sămănături de tot felul, nutrețuri etc.

„TRANSSYLVANIA“

a fost întemeiată la anul 1868 și de atunci în decurs de 34 ani a plătit despăgubiri pentru foc de K. 3.042,619.84 fl., iar pentru capitale asigurate pe viață Kor. 2.992,162.98 fl. Suma asigurărilor contra focului e de K. 112 milioane. Suma asigurărilor pe viață e de K. 10.2 milioane.

Oferte și ori ce îndrumări se pot primi la limba românească și în toate limbile din țară de la

Agentura generală a băncii

„Transsylvania“

Cluj, plața „Emke-tér“ Nr. 16.

precum și de la agenturile locale și cercuale din comunele mai mari.

10, 34-40